

ШОВА — ЛІТАРАТУРА — КУЛЬТУРА

Матэрыялы X Міжнароднай
навуковай канферэнцыі,
прысвечанай 140-годдзю
з дня нараджэння
Янкі Купалы і Якуба Коласа

Мінск,
29–30 верасня 2022 г.

БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

МОВА — ЛІТАРАТУРА — КУЛЬТУРА

Матэрыялы X Міжнароднай
навуковай канферэнцыі,
прысвечанай 140-годдзю
з дня нараджэння
Янкі Купалы і Якуба Коласа

Мінск,
29–30 верасня 2022 г.

МІНСК
БДУ
2022

УДК 821.161.3.09"19"(092)Купала Я.(06)+821.161.3.09"19"(092)Колас Я.(06)
ББК 83.3(4Бел)6-8Купала,4я431+83.3(4Бел)6-8Колас,4я431
М74

Рэдакцыйная калегія:
доктар філалагічных навук прафесар *А. І. Бельскі* (гал. рэд.);
доктар філасофскіх навук прафесар *А. І. Лойка*;
кандыдат філалагічных навук дацэнт *П. І. Навуменка*;
доктар філалагічных навук прафесар *М. Р. Прыгодзіч*;
В. Д. Міцкевіч, В. В. Міцкевіч

Рэцэнзенты:
доктар філалагічных навук *І. Ф. Штэйнер*;
кандыдат філалагічных навук *В. І. Русілка*

Мова – літаратура – культура : матэрыялы X Міжнар. навук. канф., прысвеч.
М74 140-годдзю з дня нарадж. Янкі Купалы і Якуба Коласа, Мінск, 29–30 верас.
2022 г. / Беларус. дзярж. ун-т ; рэдкал. : А. І. Бельскі (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск :
БДУ, 2022. – 232 с.
ISBN 978-985-881-435-9

Творчая спадчына Янкі Купалы і Якуба Коласа асэнсоўваецца ў культурна-гістарычным, філасофска-эстэтычным, мовазнаўчым і параўнальным аспектах, у кантэксце літаратурных сувязяў і кантактаў, з пазіцыі дасягненняў сучаснай навукі і інш.

УДК 821.161.3.09"19"(092)Купала Я.(06)+821.161.3.09"19"(092)Колас Я.(06)
ББК 83.3(4Бел)6-8Купала,4я431+83.3(4Бел)6-8Колас,4я431

ФІЛАСОФСКА-АЛЕГАРЫЧНАЯ ПРОЗА Ё ТВОРЧАСЦІ ЯКУБА КОЛАСА І П. КІНЬЯРА: ПАРАЎНАЛЬНЫ АСПЕКТ

В. Ф. Жылевіч

*Палескі дзяржаўны ўніверсітэт
Пінск, Рэспубліка Беларусь
jilevitch@gmail.com*

У артыкуле пададзены аналіз філасофска-алегарычнай прозы ё творчасці Якуба Коласа і П. Кіньяра, беларускага і французскага пісьменнікаў XX стагоддзя ё параўнальна-супастаўляльным аспекце.

Ключавыя словы: філасофска-алегарычная проза; мастацка-філасофская думка; алегорыя; універсалізм; прытчава-алегарычная форма апавядання; падтэкставая інфармацыя.

PHILOSOPHICAL AND ALLEGORICAL PROSE IN THE WORKS OF YAKUB KOLAS AND P. QUIGNARD: COMPARATIVE ASPECT

V. F. Jilevich

*Palesky State University
Pinsk, Republic of Belarus
jilevitch@gmail.com*

The article provides an analysis of philosophical-allegorical prose in the work of Yakub Kolas and P. Quignard, Belarusian and French writers of the 20th centuries, in a comparative aspect.

Key words: philosophical and allegorical prose; artistic and philosophical thought; allegory; universalism; parable-allegorical form of storytelling; subtextual information.

Філасофска-алегарычная проза спалучае ў сабе філасофскую і мастацкую парадыгмы, іх рознахарактарныя віды рэчаіснасці аб'ядноўваюцца агульнымі якасцямі. У яе аснове ляжыць мастацка-філасофская думка, аформленая з дапамогай алегорыі па вобразна-паняційных прынцыпах адлюстравання мыслення адпаведнай эпохі.

Асноўныя рысы філасофска-алегарычнай прозы – універсалізм у вырашэнні праблем пэўнай эпохі, арыентацыя на прытчава-алегарычную форму апавядання з яе двухпланавасцю кампазіцыі і сістэмы персанажаў, абстрагаванасцю хранатопама і наяўнасцю падтэкставай інфармацыі [2, с. 93].

Звернемся да творчасці адных з найбольш вядомых пісьменнікаў XX стагоддзя ў беларускай і французскай літаратурах – Якуба Коласа і П. Кін'яра, адпаведна, з мэтай выявіць спецыфіку функцыянавання філасофска-алегарычнай прозы ў іх творчасці. Матэрыялам для напісання артыкула паслужылі алегарычныя апавяданні з кнігі Якуба Коласа «Казкі жыцця» і алегарычныя творы «La Raison» («Сэнс», 1990), «La Frontière» («Мяжа», 1998), «Le Nom sur le bout de la langue» («Імя на канцы языка», 1993).

Якуб Колас – беларускі паэт, прэзаік, драматург, крытык, публіцыст, перакладчык, вучоны, педагог, грамадскі дзеяч, адзін з заснавальнікаў сучаснай беларускай літаратуры і літаратурнай мовы. Народны паэт Беларусі (1926). Акадэмік АН Беларусі (1928). Заслужаны дзеяч навукі Беларусі (1944).

Сярод прэзаічных твораў Якуба Коласа асобнае месца займаюць алегарычныя апавяданні пад агульнай назвай «Казкі жыцця», якія найлепшым чынам адлюстроўваюць творчую індывідуальнасць пісьменніка. У змястоўна-праблемным плане «Казкі жыцця» закранаюць актуальныя тагачасныя пытанні сацыяльна-палітычнага становішча Беларусі (большасць твораў была напісана да 1917 г.), а таксама адвечныя філасофскія праблемы чалавечага быцця (дабро і зло, сэнс жыцця і г. д.). Як слушна адзначае літаратуразнавец У. Навумовіч, гэта «першая вельмі ўдалая і арыгінальная спроба ў беларускай літаратуры развіць філасофскі пачатак, выводзіць мараль, апеляваць да свядомасці і розуму чытача, зыходзячы з простых і даступных рэчаў, разглядаючы акаляючае жыццё свету; спроба паразважаць над гэтым жыццём і часам, заглябіцца ў натуральныя працэсы, якія адбыліся і адбываюцца ў прыродзе і грамадстве» [4, с. 239].

Да прыкладу, у філасофска-алегарычным творы «Жывая вада», у алегарычным вобразе Гары, якая знішчыла крыніцу (вобраз Жывой Вады), увасабляецца рабскі прыгнёт. У той жа час аўтар верыць, што сацыяльная няроўнасць знікне і становішча людзей зменіцца ў лепшы бок. Вобраз-алегорыя навальніцы сімвалізуе справядлівае знішчэнне старога ладу і ўсталяванне новага: «Адвечная скарга цяпер грывела ў небе страшным голасам Бога і скалынала ўсю зямлю; стогны людскія, якіх дагэтуль ніхто не чуў, блішчалі маланкамі, а слёзы цяклі халоднымі, чыстымі ручаямі на зямлю і ажыўлялі яе» [3, с. 12]. Аўтар піша, што «жывая Вада, спалучыўшыся з дажджавой, вырываецца з-пад Гары, якая рассыпалася ў пясок і пыл, і зноў напаўняе жыццём Мёртвае Поле». Алегарычны вобраз Жывой Вады – гэта вытокі жыцця,

носьбіта жыватворчых сіл прыроды, якія перамагаюць смерць. Многія вобразы-алегорыі пісьменнік чэрпаў у фальклорных творах. Так, даследчык Д. Гальмакоў заўважае, што «тая ідэйна-мастацкая роля, якую адыгрывае ў алегорыі традыцыйны для фальклору вобраз, сведчыць аб творчым, своеасаблівым характары яго выкарыстання» [1, с. 159].

У алегарычным апавяданні «Проціў вады» Якуб Колас сутыкае вобраз Старога Дзеда і вобраз Азярка, якія ўвасабляюць царскае самадзяржаўе і народ, адпаведна. Азярок хоча выйсці з балотных берагоў пад уплывам «крынічкі жывой вады», якая прабівалася да яго, «але надышла навальніца і паддала Азярку сілы і ўсе Дзедавы скрэпы былі знесены, і яго самога панесла вада» [3, с. 37]. Навальніца атаясамліваецца з рэвалюцыяй, калі на змену старому прыходзіць новы парадак, дзе «не воля аднаго, а воля ўсіх толькі і можа мець сілу і права» [3, с. 38]. На думку народа, чалавек, які загінуў ад маланкі, трапляе ў рай. Падчас навальніцы нячысты хаваецца ад маланак, дзе толькі можа, нават пад (у) чалавека, які ахвярай уласнага жыцця (хоць гэта і не яго свядомы выбар) спрыяе пакаранню злага.

Такім чынам, як піша А. Семяновіч, «Коласа цікавіла <...> праблема вечнага руху свету (матэрыі), г. зн. дыялектыка жыцця, згодна якой матэрыяльны свет знаходзіцца не ў стане вечнага спакою, як гэта сцвярджала метафізіка, а ў стане безупыннага руху і змянення, безупыннага абнаўлення і развіцця, дзе заўсёды штосьці ўзнікае і развіваецца, штосьці... аджывае свой век» [5, с. 159–160].

Алегарычны вобраз Навальніцы таксама становіцца выпрабаваннем, якое дае Дрэўцу зразумець, што ні Вецер, ні Ручаёк не з'яўляюцца яго сябрамі, бо паказваюць у гэты крытычны час сваю сапраўдную натуру («Адзінокае Дрэва»). Камень, у адрозненне ад дубоў, не пакутаваў ад стрэл маланак падчас навальніцы («Камень»), якая таксама станавілася прычынай брудных «няпрошаных гасцей-ручаёў» [3, с. 21]. У алегорыі «Чья праўда?» адзін з маладзейшых дубоў на перасцярогі старога дуба аб неапраўданай радасці кажа: «От мы стаімо тут, а заўтра можа загрымець гром, лясне пярун – і няма нас!» [3, с. 29]. Стары дуб пагаджаецца, што на працягу жыцця ўзнікае шмат сітуацый, на якія немагчыма паўплываць. Але ён не разумее таго, што іншыя адмаўляюцца бачыць і ўспрымаць жыццё з яго неспрыяльнымі, нават трагічнымі, праявамі, і заклікае «лепш быць няшчаснымі, але відушчымі, чымся шчаслівымі, ды сляпымі» [3, с. 30].

Такім чынам, Якуб Колас у невялікіх па памеры, але змястоўных і высокамастацкіх алегорыях паказаў веру народа ў вызваленне ад прыгнёту, яго сілу і непераможнасць. У кожным з алегарычных твораў адчуваецца глыбокая любоў пісьменніка да роднага краю і людзей, роздум над неад'емным правам беларускага народа самому вызначаць шляхі свайго гістарычнага развіцця.

Паскаль Кіньяр (Pascal Quignard) – французскі пісьменнік, філосаф, эсэіст, перакладчык, лаўрэат Прэміі крытыкі (1980), прэміі Французскай Акадэміі (2000) і Ганкураўскай прэміі (2002); пісьменнік, чья творчасць разглядаецца як адна з найзначнейшых у сучаснай французскай літаратуры, бліскучы стыліст, які валодае каласальнай эрудыцыяй. Адзначым, што, нягледзячы на цікавасць і вялікае значэнне творчасці Паскаля Кіньяра ў Францыі, у айчынным літаратуразнаўстве яго творы мала вывучаны, а некаторыя тэксты і зусім не перакладзены на беларускую і рускую мовы.

У філасофска-алегарычных творах П. Кіньяра свет духоўны і свет матэрыяльны не толькі разыходзяцца, падобнае разыходжанне нам звыкла, але знаходзяцца ў крытычнай апазіцыі адзін да аднаго. Вобразы, алегорыі, сімвалы пісьменніка знаходзяць сваё адметнае аўтарскае выкарыстанне. У філасофска-алегарычных творах П. Кіньяра дамінуюць матывы смерці і цішыні. Вобраз чалавека знікае з тэкстаў французскага аўтара. У яго філасофска-алегарычнай прозе таксама раскрываецца філасофская канцэпцыя існавання жыцця да нараджэння.

У аснове твора «Мяжа» ляжыць гісторыя мінулага, натхнёная палацам Франтэйра і яго знакамітымі азулежу. Гэта алегарычны аповед аб страсці і помсце, які разгортваецца ў Лісабоне XVII стагоддзя. У першай частцы «Мяжы» – авантурны сюжэт. Мадам д'Аэйра адпомсціла месце дэ Жауме, забойцы яе мужа. У сваю чаргу, граф дэ Маскарэньяс, папечнік Жауме, бярэцца «помсціць за помсту мадам д'Аэйра». Будова твора – своеасаблівая: апавяданне ў апавяданні. Але кароль прапанаваў графу здзелку: тытул маркіза Франтэйры за абяцанне маўчаць:

«Месье, я не хачу чуць з вашых вуснаў ні слова пра гэту гісторыю, якая прычыніла нам столькі болю» [7, с. 83–84]. Граф стрымаў сваё слова, але ён выгравіраваў гісторыю помсты ў вобразах азулежу, якія ўпрыгожваюць яго сад. Такім чынам, аўтар надзяляе вобразы азулежу алегарычным сэнсам. Накладзеная каралём забарона ўспамінаць трагічныя падзеі справакавала маўчанне, адзін з дамінуючых матываў у творчасці П. Кіньяра.

У другой частцы «Мяжы» асаблівае месца займае апісанне палацавага саду, запоўненага статуямі і мазаікамі, якія нібы застылі ў нявызначаным часе і нясуць у сабе алегарычны сэнс. Азулежу ў выглядзе персанажаў і звяроў нагадваюць блакітныя цені, якія назіраюць за глядачамі, нібы жывыя. Аднак, па словах графа, «вобразы-персанажы – не намалёваныя, а яны самі быццам глядзчы-цені. Письменнік укладвае ў вобраз саду алегарычны сэнс боскай бяздзейнасці. П. Кіньяр акрэслівае мяжу паміж рэальным светам і першапачатковым светам, якога мы пазбаўлены і чые сляды перадаюцца нам вобразамі і статуямі. Аўтар сцвярджае, што гэтая мяжа таксама вызначаецца апазіцыяй: маўчанне (вобразы) / мова (гісторыя). Такім чынам, калі «мы – цені», то гэта з-за мовы, якая аддзяляе чалавека ад яго ўласнага першапачатковага свету, як заслона Алетэі аддзяляе яго ад ісціны.

Да прыкладу, у алегарычным творы «Сэнс» П. Кіньяра вертыкальны кантэкст фарміруецца праз увядзенне ў канву твора вобразаў-алегорый знакамітых письменнікаў і персанажаў з іх твораў: Малер і Бальзак, Шэкспір і Ч. Дзікенс, Тарцюф, Рафаэль, вядзьмаркі з «Макбета» і члены Піквіцкага клуба. Складанасць вертыкальнага кантэксту ў тым, што літаратурныя персанажы і письменнікі не толькі ствараюць альянс на сучаснасць, але і атрымліваюць дадатковыя характарыстыкі. У французскага письменніка яны выконваюць драматычную і напружаную ролю: ад вынікаў іх чараў залежыць лёс літаратурнага свету, дасягненняў культуры і, урэшце, будучыня чалавецтва. Алегарычная ўмоўнасць у дадзеным выпадку «абапіраецца на даадчуванні, дадумванні тых паралеляў з сучасным чалавечым быццём, што вырастаюць з маляўніча-экзатычнай атмасферы твора» [8, с. 245].

У алегарычным творы «Імя на канцы языка» П. Кіньяра маладыя кавалеры Афонса і Айрас выступаюць травесційнымі дублёрамі графа дэ Жамо. У кіньяраўскіх герояў адсутнічаюць усялякія асобныя прыкметы: «яны настолькі падобныя адзін да аднаго, што менавіта падабенства, а не дыферэнцыяцыя характарызуе іх знешнасць» [6, с. 21]. Прычым письменнік ігнаруе не толькі знешнія характарыстыкі персанажаў, але і іх псіхалагічныя партрэты: «недакладны, размыты і быццам бы ўсеагульны» [6, с. 61].

Алегарычны герой дзейнічае ад агульнага да ўніверсальнага, выхад героя за ўласна апавядальныя рамкі аказваецца шчыльна звязаным з часовай структурай твора. Калі падзеі пачынаюць набываць адценне ўсеагульнасці, знікае «зараз» і «тут», рэальнасць паглыбляецца і ператвараецца ў сімвал жыцця, яе філасофскае асэнсаванне. Калі ў творы «Імя на канцы языка» П. Кіньяра стары рамеснік распавядае гісторыю пра чалавечую легкадумнасць і адказнасць, час для слухачоў Калбруна, Жона і Персэ практычна знікае. Кожны з іх паасобку праходзіць пакутлівы шлях здабывання і спасціжэння ісціны пра чалавека ўвогуле і пра сябе ў прыватнасці.

Такім чынам, у алегарычных творах П. Кіньяра праяўляецца формула «маўчанне – нараджэнне – жыццё – смерць – маўчанне». Матыў маўчання мае дваякую семантыку, бо папярэдняе і пачатку, і канцу жыцця. Філасофска-алегарычныя творы П. Кіньяра маюць гібрыдную форму, не маюць выразнага сюжэту ці канфілікту, спалучаюць у сабе рысы эсэ, аўтабіяграфічных нататак і неаміфа, з'яўляючыся, хутчэй, фрагментам, кожны з якіх уяўляе сабой асобны культуралагічны пласт, спалучаючы міфы, гісторыю і сучаснасць.

Бібліяграфічны спіс

1. Гальмакоў, Д. Прырода жанру і стыль «Казак жыцця» // Стыль прозы Якуба Коласа / Д. Гальмакоў. – Мінск: Выд-ва БДУ, 1973. – С. 151–181.
2. Жилевич, О. Ф. От слепоты к прозрению: философско-аллегорический роман в творчестве Жозе Сарамаго / О. Ф. Жилевич // Весн. Палес. дзярж. ун-та. – Сер.: грамад. і гуманіт. навук. – 2022. – № 1. – С. 93–99.

3. Колас, Я. Збор твораў: у 20 т. / Я. Колас; НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. Я. Коласа і Я. Купалы. – Мінск: Беларус. навука, 2009. – Т. 7. – 502 с.

4. Навумовіч, У. Класікі беларускай літаратуры // Беларуская літаратура: вучэб. дапам. / У. Навумовіч. – Мінск: Вышэйш. шк., 2007. – С. 203–466.

5. Семяновіч, А. Казкі жыцця / А. Семяновіч // Вялікі пясняр беларускага народа: зб. арт. аб жыцці і дзейнасці Якуба Коласа / склад. І. Жыдовіч, Д. Міцкевіч; рэдкал.: П. Броўка (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Выд-ва АН БССР, 1959. – С. 145–167.

6. Quignard, P. Le nom sur le bout de la langue / P. Quignard. – P.: Collection Fiction, P.O.L, 1993. – 128 p.

7. Quignard, P. La Frontière / P. Quignard. – P.: Collection Fiction, P.O.L, 1998. – 140 p.

8. Quignard, P. La raison / P. Quignard. – Paris: Gallimard, 1990. – 158 p.

ЗМЕСТ

ЯНКА КУПАЛА І ЯКУБ КОЛАС У КУЛЬТУРНА-ГІСТАРЫЧНЫМ І ФІЛАСОФСКА-ЭСТЭТЫЧНЫМ ДЫСКУРСАХ

<i>Лойка А. І.</i> Літаратурная эпоха і фактар асобы: Янка Купала і Якуб Колас	3
<i>Бельскі А. І.</i> Роля Янкі Купалы і Якуба Коласа ў стварэнні і станаўленні БДУ	6
<i>Грынёко М. У.</i> Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт – адзін з цэнтраў купалазнаўства	10
<i>Белая А. І.</i> Мастацкая персаналогія прозы Якуба Коласа: філасофска-аксіялагічны аспект	14
<i>Гулак Н. А.</i> Паэтычны цыкл Янкі Купалы «Песні вайны» ў кантэксте вуснай народнай традыцыі	18
<i>Дубашынскі Р. Ю.</i> «Казкі жыцця» Якуба Коласа: біблейска-філасофскі аспект	22
<i>Мацюхіна Т. Б.</i> Эстэтыка сімвала ў творчасці Янкі Купалы: рэцэпцыя, вобразна-выяўленчая прырода, кантэкст	26
<i>Мусіенко С. Ф.</i> Жанровы эксперимент в славянских литературах: А. С. Пушкин. «Евгений Онегин», А. Мицкевич. «Пан Тадеуш», Якуб Колас. «Новая земля»	29
<i>Мятліцкая Г. М.</i> Тэма будучыні роднага краю ў паэзіі Янкі Купалы	42
<i>Тарасава Т. М.</i> Мастацкая дэталі як прыём псіхалагізму ў прозе Якуба Коласа	48
<i>Шамякіна Т. І.</i> Культура жэста ў герояў трылогіі Якуба Коласа «На ростанях»	52
<i>Шур В. В.</i> Літаратурныя персанажы і прататыпы ў творах Якуба Коласа	56

ТВОРЧАСЦЬ ЯНКИ КУПАЛЫ І ЯКУБА КОЛАСА: АСПЕКТЫ ПАЭТЫКІ І КАМПАРАТЫВІСТЫКІ

<i>Атрошчанка Ю. Ю., Касцючык Г. Я.</i> Камедыя Янкі Купалы «Паўлінка»: гendarны аспект	61
<i>Брусевіч А. А.</i> Марыя Канапніцкая і Янка Купала: кропкі судакранання	64
<i>Ганчарова-Цынкевіч Т. У.</i> Традыцыі беларускага фальклору ў творчасці Якуба Коласа	68
<i>Грымута С. В.</i> Янка Купала, Максім Багдановіч і працэс культуратворчай мадэрнізацыі ў беларускай паэзіі	71
<i>Дзенісевіч А. А.</i> Вобраз Юнака ў апавяданні Якуба Коласа «Ноч, калі папараць цвіце» са зборніка «Казкі жыцця»	74
<i>Жардзецкая А. У.</i> Адлюстраванне народных характараў у малой прозе Якуба Коласа	77
<i>Жылёвіч В. Ф.</i> Філасофска-алегарычная проза ў творчасці Якуба Коласа і П. Кіньяра: параўнальны аспект	79
<i>Ковалёва Р. М.</i> Гипермифологема в структуре поэтического текста А. С. Пушкина, Янки Купалы, Якуба Коласа	83
<i>Муравіцкая А. М.</i> Хрысціянскія матывы ў творчасці Якуба Коласа	87
<i>Смолка В. В.</i> Музыка-аўдыяльныя і музыка-візуальныя спосабы звязнасці лірычнага тэксту (на прыкладзе паэмы Янкі Купалы «Бандароўна»)	90
<i>Субботіна А. И.</i> Специфика художественного воплощения женских образов в произведениях Янки Купалы «Павлінка» и Маргарет Этвуд «Пенелопида»	95
<i>Шлемен Ю. А.</i> Адлюстраванне вобраза маці ў паэзіі Якуба Коласа, Р. Барадуліна і Я. Сэйферта	99

ЯНКА КУПАЛА, ЯКУБ КОЛАС: ТВОРЧЫЯ СУВЯЗІ, КАНТАКТЫ, РЭЦЭПЦЫЯ АСОБЫ

<i>Александровіч-Туфкрэо Р. А.</i> Янка Купала ў Пячышчах	104
<i>Губская В. М.</i> Асобы Янкі Купалы і Якуба Коласа ў лірычных запісах і мініяцюрах Янкі Брыля	111
<i>Крыцук-Тарасава К. А.</i> Прыжыццёвы вобраз-імідж Янкі Купалы ў перыядычным друку БССР 1920–1930-х гг.	114

<i>Мароз В. К.</i> З творчых кантактаў Якуба Коласа: рэцэпцыя асобы пісьменніка ў даследаваннях літаратуразнаўцаў БДУ	121
<i>Мицкевіч В. В.</i> Інскрыпты Якуба Коласа на кнігах, адрасаваныя беларускім вучоным	125
<i>Нікіфарова В. Б.</i> Коласавы радкі ў рамане Янкі Брыля «Птушкі і гнёзды»	130
<i>Рагачэўская М. С.</i> Вершы Янкі Купалы і Якуба Коласа ў перакладах Веры Рыч	134
<i>Сабуць А. Э.</i> Мемуарны нарыс «Сустрэчы. Янка Купала» Л. М. Клейнбарта: універсалацыя Купалавай літаратурнай персаналіі	138
<i>Сімакоў А. В.</i> Асноўныя напрамкі індзеянісцкага даследавання жыцця і творчасці Янкі Купалы.	142
<i>Слівец В. Р.</i> Максім Танк і Якуб Колас: некаторыя аспекты інтэртэкстуальных сувязяў	146
<i>Шматкова І. І.</i> Янка Купала і Канстанцыя Буйло: творчыя сувязі	149

МОВА І СТЫЛЬ ТВОРАЎ ЯНКІ КУПАЛЫ І ЯКУБА КОЛАСА

<i>Васілеўская А. С.</i> Дажынкi: гісторыя аднаго слова (на матэрыяле твораў Янкі Купалы і Якуба Коласа)	153
<i>Долбик Е. Е.</i> Сравнительные конструкции в поэме Якуба Коласа «Новая зямля» и их перевод на русский язык	156
<i>Ляшчынская В. А.</i> Тапонімы ў мове Янкі Купалы: тыпы, месца і роля	161
<i>Назаранка Ю. В.</i> Выслоўная спадчына Якуба Коласа ў святле прэцэдэнтных лексем	165
<i>Разладава М. У.</i> Семантыка-намінацыйная мікрасістэма колераабазначэння ў вершах Янкі Купалы	168
<i>Скачкова В. А.</i> Канцэпт <i>вялікі</i> ў мове Янкі Купалы	171
<i>Старасценка Т. Я.</i> Асацыятыўна-сэнсавае поле звароткаў <i>брат</i> і <i>сябар</i> Янкі Купалы і Якуба Коласа	176
<i>Старычонок В. Д.</i> Семантычны кантынуум дэструктыўнасці ў творах Янкі Купалы	179
<i>Чахоўская Т. Л.</i> Фонастылістычныя характарыстыкі вуснага беларускага маўлення (на матэрыяле «Заклучнага слова Якуба Коласа на вечары, прысвечаным яго 70-годдзю»)	183
<i>Чахоўскі Г. К.</i> Творчасць Якуба Коласа і дынаміка літаратурнай нормы сучаснай беларускай мовы	186

ЯНКА КУПАЛА І ЯКУБ КОЛАС У ДЫСКУРСАХ ДЫДАКТЫКІ І МАСТАЦТВА

<i>Акушэвіч А. А.</i> Лісты Якуба Коласа (1908–1926): развагі аб навучанні, адукацыйны патэнцыял	191
<i>Дылеўская В. Ю.</i> Выхаваўчая роля пазакласных заняткаў па літаратуры (да 140-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа)	195
<i>Караткевіч І. І.</i> Постаці Янкі Купалы і Якуба Коласа на занятках па рускай мове як замежнай.	197
<i>Климанов С. М.</i> Воплощение поэзии Янки Купалы и Якуба Коласа в кантатно-ораториальном творчестве белорусских композиторов	199
<i>Марціновіч С. Л.</i> Роля творчасці Якуба Коласа ў сучаснай адукацыі	203
<i>Мицкевіч В. Д.</i> Скульптурны вобраз Песняра ў калекцыі выяўленчага мастацтва фондаў Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа	205
<i>Рубанік Т. У.</i> Культура педагагічнага суразмоўніцтва ў разуменні Якуба Коласа: ад вытокаў да сучаснасці	208
<i>Саматыя І. М.</i> Жывая спадчына Канстанціна Міцкевіча	212
<i>Усава Н. М.</i> Янка Купала ў творчасці скульптара Анатоля Анікейчыка (1932–1989)	215
<i>Шандроха Н. Э.</i> Коласаўская методыка развіцця звязнага маўлення вучняў і яе актуальнасць у сістэме метадычнай падрыхтоўкі студэнта-філолага	221
<i>Якуба С. М.</i> Праца з мастацкім тэкстам як сродак фарміравання камунікатыўнай кампетэнцыі пры навучанні беларускай мове як замежнай (на матэрыяле твораў Янкі Купалы)	225